

Hårfeller i Pasvik-Enare

Tiia Kalske

miljøavdelingen – Internasjonalt samarbeid

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

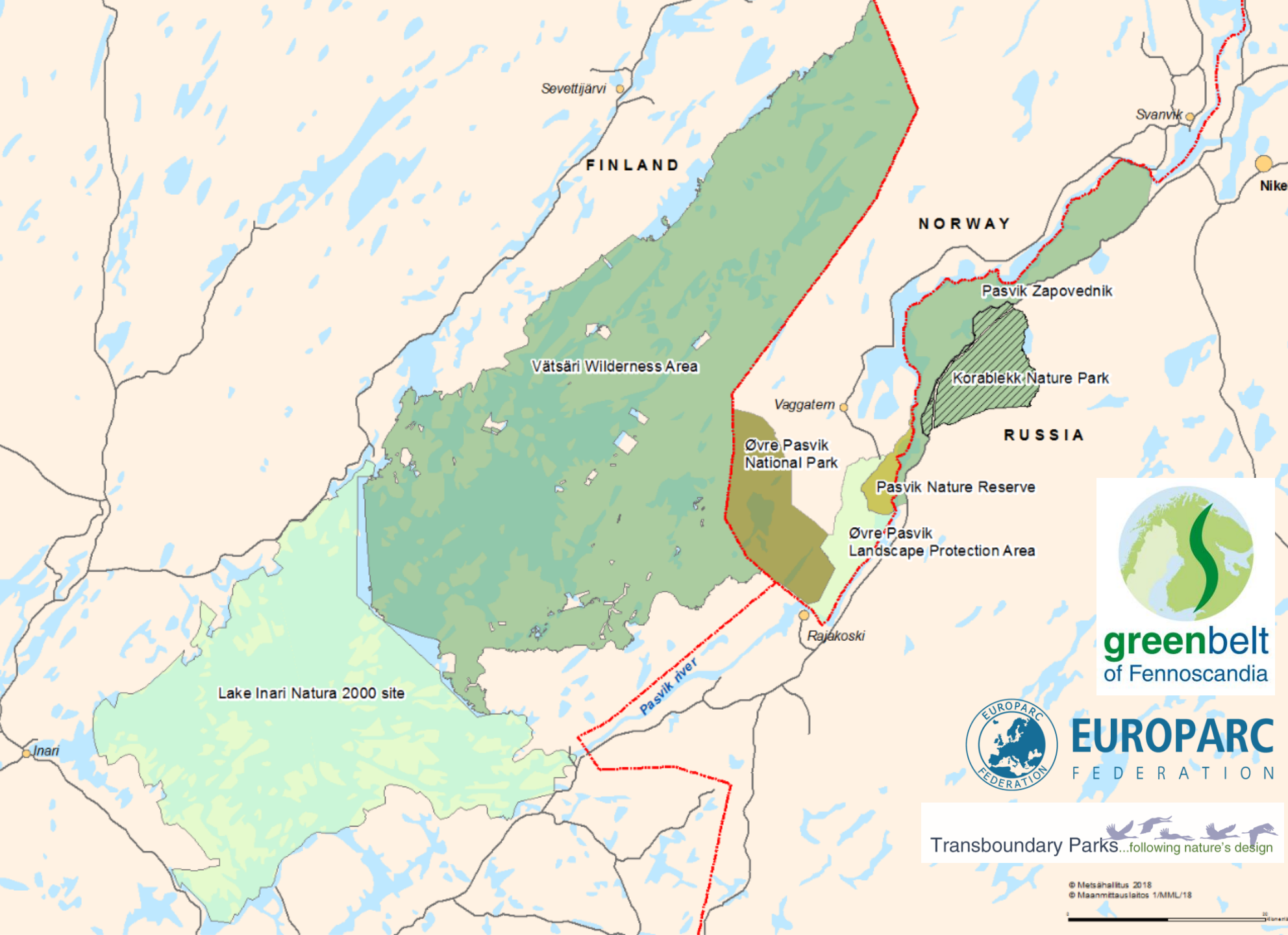
27.9.2022

Grenser skiller Naturen forener

Foto: Rolf E. Sch. Kollstrøm

Etter 24.2.2022,
 pga. Russlands
 angrepskrig mot
 Ukraina – alt
 samarbeid med
 Russland frosset

- 3 land
- 3 kommuner
- 3 tidssoner
- 3 valutaer
- 6 språk (+ engelsk)
- 7 vernområder
- c. 3000 km² vernet areal
- 5 vernområdemyndigheter

Samarbeid siden 1990

- Vernområdeforvaltning
- Naturvern
- Natur-/miljøovervåking
- Miljøundervisning
- Naturbasert turisme og besøksforvaltning

EUROPARC
 FEDERATION

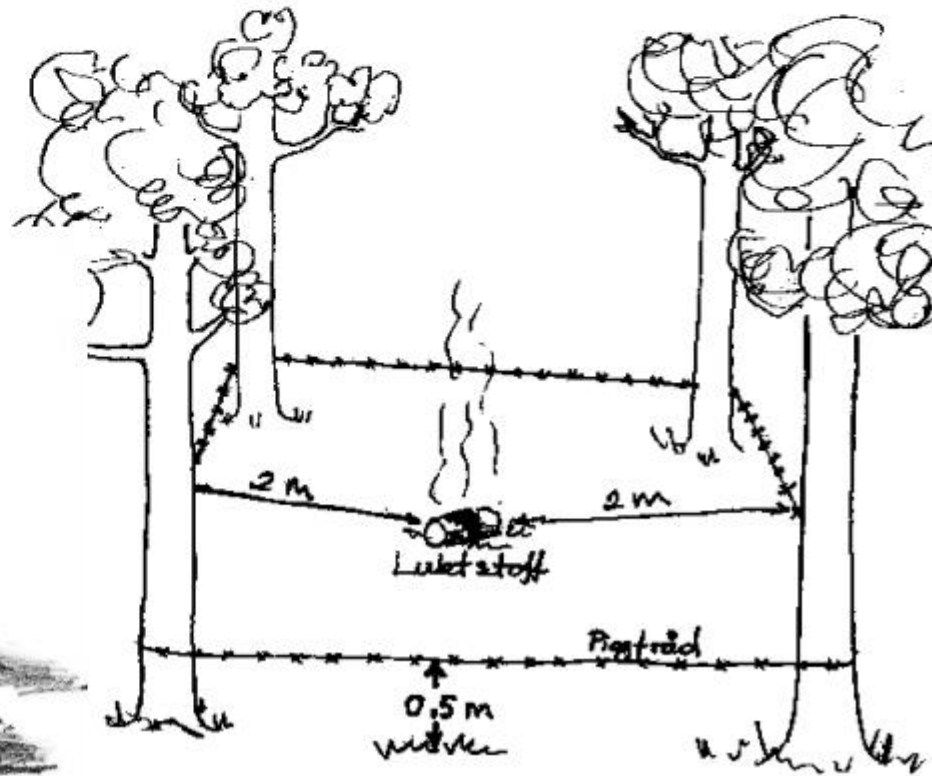
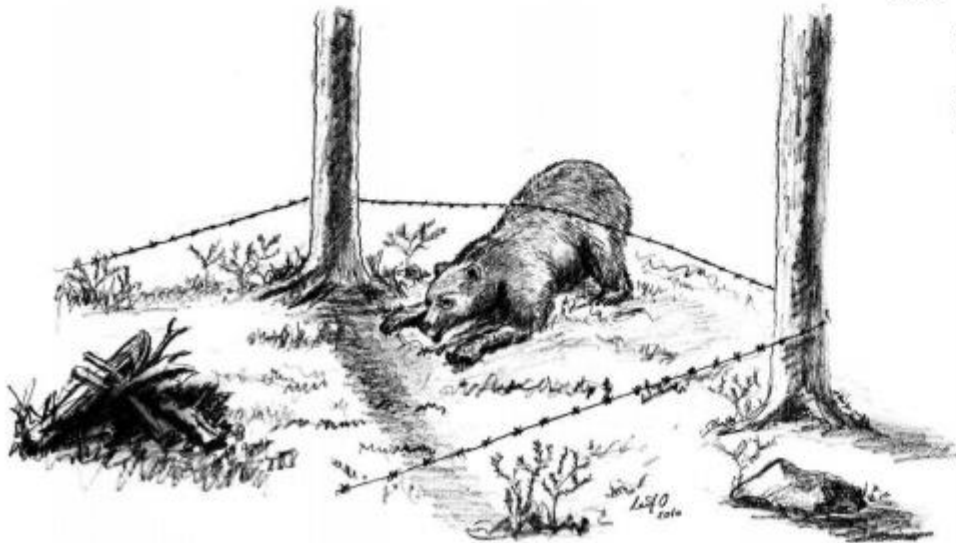
Transboundary Parks...following nature's design

© Metsähallitus 2018
 © Maanmittauslaitos 1/MML/18

Pasvik Inari
 Trilateral Park

Hårfeller for brunbjørn

Hårfellen består av en streng piggråd som strekkes stramt mellom 4 eller flere trær slik at den lager en firkant eller polygon. Det må være ca 5 mellom trærne. Piggråden plasseres ca 0,5 m over bakken. I midten av fella samles det sammen en haug av greiner, røtter og mose, hvor duftstoffet plasseres.

Parfymen – Chanell no6

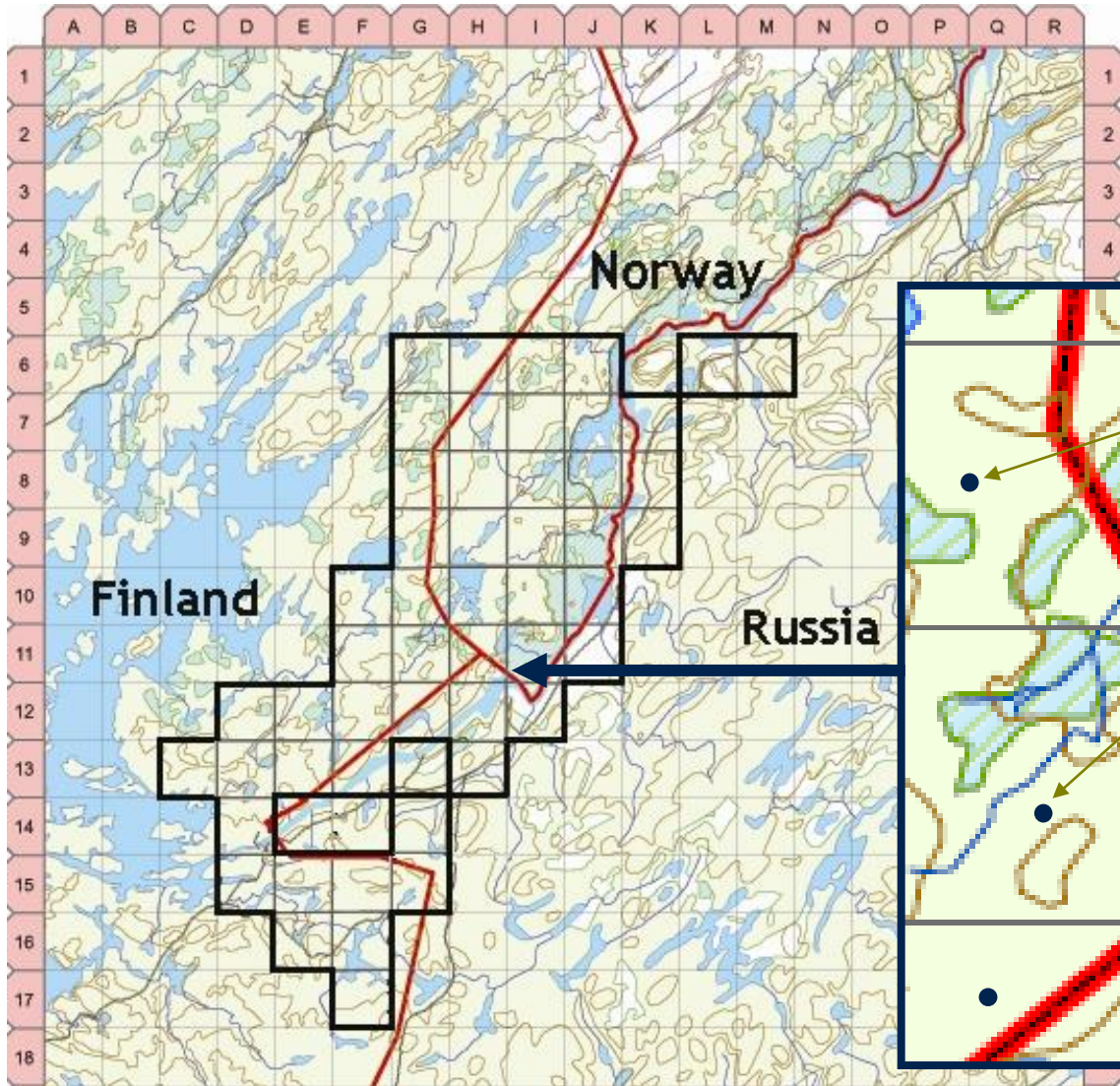
Duftstoffet er produsert slik at det fungerer i 2 uker. Det er viktig at det ikke er noen belønning for bjørnene!

Kilde: Nibio Svanhovd

Hårfeller - rutenett

1 hårfelle per 5x5 km rute

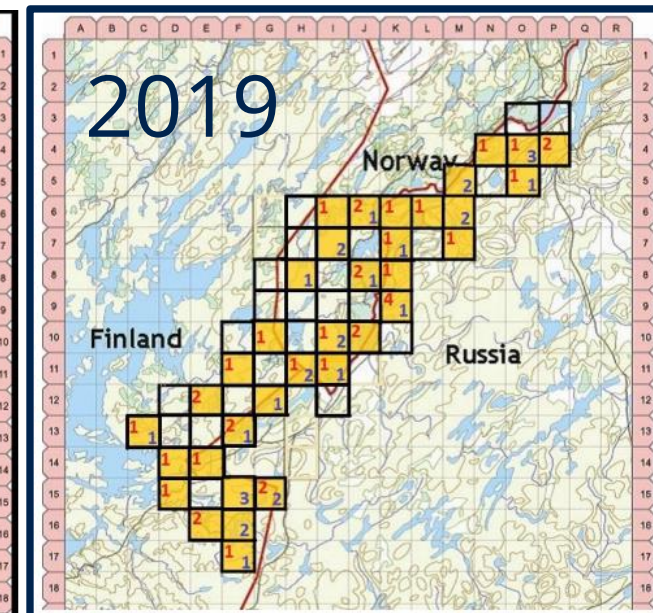
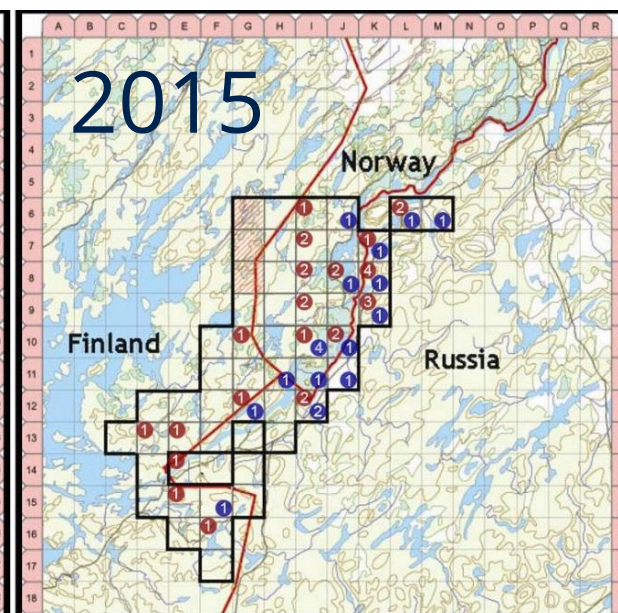
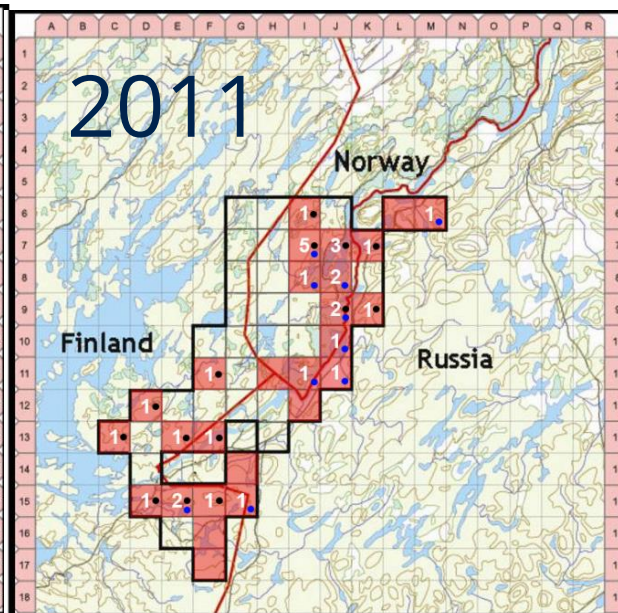
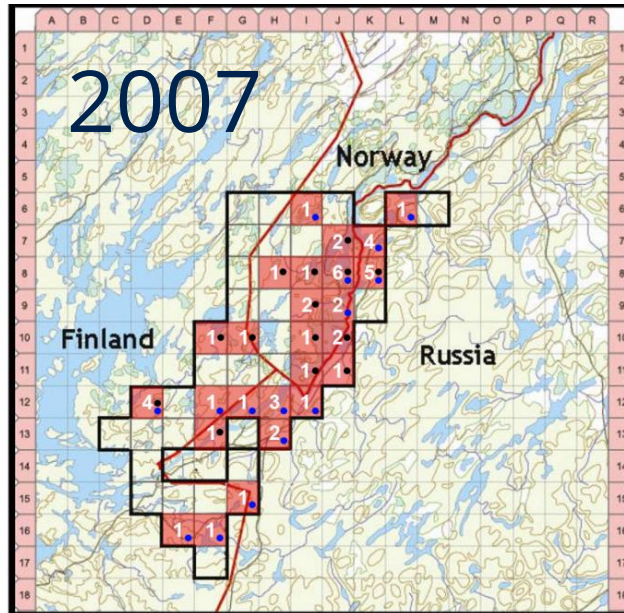
Feller sjekkes hver 14. dag

Feller flyttes en gang, etter 1 måned innom samme rute

Feller plasseres slik at de ikke kommer i konflikt med folk

56/ 58 ruter – over 1400 km² areal

Overvåknings resultater 2007-2019. Pasvik-Enare-Petsjenga brunbjørner

196 prøver samlet inn
Aktivitet i 26 av 56 ruter
24 bjørner identifisert
(**10** hunner, **14** hanner)
11 nye individ identifiser, **13**
tidligere kjente individer

88 prøver samlet inn
Aktivitet i 27 av 56 ruter
20 bjørner identifiser
(**12** hunner, **8** hanner)
4 nye individ identifiser, **16**
tidligere kjente individer

209 prøver samlet inn
Aktivitet i 25 av 53 ruter
26 bjørner identifisert
(**17** hunner, **9** hanner)
13 nye individ identifiser, **13**
tidligere kjente individer

182 prøver samlet inn
Aktivitet i 35 av 58 (61) ruter
46 bjørner identifisert
(**25** hunner, **22** hanner)
23 nye individ identifiser, **24**
tidligere kjente individer

Table 3: A comparison of sample numbers and individuals identified from the hairtrap projects in 2007, 2011, 2015 and 2019 in Pasvik-Inari-Pechenga (Norway, Finland and Russia).

Year	Country	No. of grid cells	No. of samples collected	No. of individuals identified
2007	Norway	23	124	9
	Finland	23	56	9
	Russia	10	16	6
	Total	56	196	24*
2011	Norway	20	66	11
	Finland	26	14	7
	Russia	10	8	6
	Total	56	88	20*
2015	Norway	20	147	16
	Finland	23	20	5
	Russia	10	42	9
	Total	53	209	26*
2019	Norway	20	59	14
	Finland	23	66	19 (20)
	Russia	18	57	14 (16)
	Total	61**	182	47*

* Unique profiles, does not include individuals detected in more than one country. The number inside the brackets indicates how many bears were detected in total, including the bears detected in more than one country.

** 58 unique grid cells. Three of the cells were utilized by Norway and Russia simultaneously (K7, K8 and J10).

Foto: Nibio

Kilde:
Monitoring of the Pasvik-inari-Pechenga brown bear (*Ursus arctos*) population in 2019 using hair trap.

Nibio Rapport 6/61/2020

Resultater 2019

Økt med 8 ruter i Russland sammenlignet med oppsettet i 2015.
Tre av disse rutene deles mellom Norge og Russland – 61 hårfeller i 58 ruter.

47 individer: 14 norske, 20 finske, 16 russiske
NB: 1 norsk-finsk og 2 norsk-russiske bjørner

Norge: 14 individer – 7 hunner/ 7 hanner. 12 kjente og 2 nye
Finland: 20 individer – 11 hunner/ 9 hanner. 6 kjente og 14 nye
Russland: 16 individer – 9 hunner/ 7 hanner. 8 kjente og 8 nye

Sammenligning mellom 2007, 2011, 2015 og 2019

Flest individer identifisert (47 stk.), med nest minst antall hårprøver (182 prøver)
Nesten en dobling i antall bjørner fra 2015 i dette tre-lands området

Kilde:
Nibio Svanhovd

Konklusjoner og veien videre

- Å estimerer antallet og bestandstetthet av brunbjørn er vanskelig.
 - Grenseoverskridende overvåking på felles brunbjørnbestand siden 2005 i Pasvik-Inari-Petsjenga regionen, inkl. genetiske analyser av hår og ekskrementer (fra opportunistisk innsamling).
 - Systematisk og gjentakende undersøkelser med hårfeller gjennomført siden 2007 - hvert 4. år (2007, 2011, 2015 og 2019...)
 - Hårfeller kombinert med DNA metoder tilbyr en systematisk, direkte sammenlignbar mellom år, effektiv og en ikke-invasiv metode.
 - Hårfelle-metoden er effektiv i å detektere både flere individer og bestandstetthet.
 - *Unikt prosjekt, lang tidsserie, for både forvaltning og forskning.*
-
- Norge og Finland planlegger å gjennomføre hårfelle-prosjekt i 2023 – uten Russland.
 - Russland? Ev. i fremtiden kan deres resultater igjen legges til de nordiske resultatene...

*Mamma er tilbake fra
utenlandsturen sin*

*Har du med deg
reisegave til oss?*

Tiia Kalske
miljøavdelingen
fmfithk@statsforvalteren.no

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Facebook statsforvalterentromsogfinnmark
Twitter Statsforvalt_TF
Nettside statsforvalteren.no/troms-finnmark